

El Garet

Collsuspina

Ubicació

Comarca: Moianès
Lloc/Adreça: Pla del Garet
Emplaçament Des de la N-141 de Vic a Manresa s'agafa camí veinal asfaltat a la dreta.
Alçada: 950

Coordenades:

Latitud: 41.82949
Longitud: 2.19369
UTM Est (X): 433045
UTM Nord (Y): 4631159

Classificació

Número de fitxa 08070 - 8
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Conjunt arquitectònic
Estil / època: Medieval Modern Contemporani
Segle XIII-XIX
Estat de conservació Bo
Protecció Legal
Observacions protecció: NNSS, 30/3/2006. PEU Cat. Masies, 27/5/2013.
Número inventari IPAC 22617
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Residencial
Titularitat Privada
Titular: 001403500DG33A
Autoria de la fitxa María del Agua Cortés Elía, OPC Diputació de Barcelona
Data de registre de la fitxa: dg., 20/10/2013 - 02:00

Descripció

Conjunt format per una gran casa pairal que es troba a prop del coll de la Pullosa i composta per diferents edificacions: l'edifici principal, dipòsit d'aigua, bassa, habitatge del pastor, habitatge del guarda, era, antics coberts agrícoles. L'edifici principal és un gran casal de planta rectangular amb façana principal oberta a migdia, cobert amb teulada a doble vessant de teula àrab, amb un cos de galeria porxada al primer pis que es troba adossat a la part de llevant. La casa es va configurar fruit de diferents ampliacions a l'entorn d'un cos central al que es va afegir la façana principal a ponent, un segon cos a llevant i una façana a la banda de migdia, de manera que al centre de l'edifici s'ha format un pati obert. Destaca el portal adovellat semicircular a la façana principal, així com les cantoneres i els muntants i ampits de les finestres de pedra tallada; la dovella central de la porta té inscrita la data 1794 JOSEPH GARET dins un escut. A la façana de llevant, a cada angle superior de la façana, hi ha una garita de vigilància, elements que indiquen que el mas havia estat fortificat, segurament per la seva proximitat al camí Ral de Manresa. Les dues garites es veuen molt reformades i és difícil aproximar la cronologia; son de planta circular, coberta amb teula cònica d'un sol vessant, i amb espitlleres a diferents alçades. La casa té planta baixa i dos pisos, dividida la planta en tres crugies. L'accés principal es fa per la crugia central que, a la planta baixa, està coberta amb volta de creueria rebaixada i formant un vestíbul al que s'obren habitacions a banda i banda i que té al fons un cos d'escala quadrat amb escala en quatre trams que discorre al voltant del forat de l'escala, i que dona accés al pis. Es manté l'estructura de la crugia de migdia, amb arcs diafragma i voltes de pedra. Al primer pis hi ha la sala menjador estil neoclàssic amb una capella oratori dedicada a Sant Joaquim. Destaca la galeria afegida sobre aquesta crugia de migdia, amb un conjunt de columnes que sostenen arcs rebaixats. A la dreta de l'edifici principal hi ha altres dos edificis superposats i amb diferent orientació, coberts amb teulada a un vessant, presenten cantoneres, finestres i portals d'arc rebaixat de pedra treballada.

Observacions:

A la façana principal, al costat de la balconada central, hi ha una inscripció: AQUEIX MAS, UN XIC CASTELL T'OFEREIX EL PA I LA SAL. SI AMB SO DE PAU VENS, BENVINGUT SIAS CAVALLER. També trobem altres elements decoratius moderns, com un escut heràldic dels Costa.

Història

La masia presenta elements arquitectònics de diferents èpoques, entre el segle XIV i el XX, i en la seva estructura es poden apreciar diferents ampliacions d'un primer casal que ara queda al centre de la construcció. La casa és documentada al menys des del segle XIII, fet que queda testimoniats pels arcs diafragma de la planta baixa, així com s'esmenta a la descripció del terme de l'acta de consagració de Sant Cugat de Gavadons del 1083, que diu que el terme de Balenyà arribava fins al Mont de Pol o actual Costa de Pol i que baixava cap a Ca l'Escanya, seguia el camí ral, del qual se separava més tard per unir-se a Can Torras o la Casa del Paralloner i d'allà anava vers el Garet de dalt i Mataoriola. També trobem al fogatge de 1553 el Garet de l'Hostal nou, dins el terme de Tona i a la zona de Sant Cugat de Gavadons, sufragània de Sant Andreu de Tona en aquella època, i dins el terme del castell de Tona. Aquesta casa s'anà fortificant a les diferents guerres de l'època moderna ja que era un lloc estratègic proper al camí Ral, possiblement per això conserva les dues garites, i sembla que fa tres generacions havia sigut propietat de francesos. La família Garet va estar vinculada a la casa des del segle XII i fins al 1893, en que va passar a un altre propietari per motius d'un préstec que va demanar un Garet i no va poder pagar.

El 1828 el bisbe Corcuera va designar sacerdot per tenir cura de Collsuspina i de Sant Cugat de Gavadons, a l'assignació s'especifica que s'havia d'encarregar de 39 cases al poble, 26 pagesies al sector de Sant Cugat i

6 que pertanyien a la parròquia de Balenyà (l'Espina, l'Espinoi, el Collell, la Collada, la Casanova del Gomar i el molí de l'Espina). El 1878 Collsuspina passà a ser parròquia independent, essent parròquia Santa Maria dels Socors. En el decret es van afegir les cases Caseta de Vilafort, abans parròquia de Sant Pere de Ferrerons, el Garet de Dalt, l'Hostal del Garet o la Guixera, can Jordà i can Catxulina, que estaven adscrites a la parròquia i municipi de Balenyà, i les Comes i el Gomar, que eren de Santa Coloma de Sasserra i municipi de Moià. La total independència del municipi de Collsuspina es produeix el 1897, quan el rector de Balenyà va admetre la nova delimitació i renuncià a qualsevol dret sobre l'església dels Socors.

Bibliografia

- Iglésias, J. (1979). El fogatge de 1553. Fundació Salvador Vives i Casajuana. Volum I. Barcelona. Pladevall, A. (1958). "La parròquia de San Andres de Tona y su sufraganea de San Cugat de Gavadons". A AUSA, vol. 3, núm. 23.
- Pladevall, A. (1990). Tona. Mil cent anys d'història. Eumo Editorial. Ajuntament de Tona, 1990.
- Pladevall, A. (1991). Balenyà, un terme històric. Ajuntament dels Hostalets de Balenyà.

